

Arm en rijk in de Metropoolregio Amsterdam

Inkomen is een belangrijke indicator voor de economische vitaliteit van een gebied. Hoe groter het aandeel inwoners met een hoog inkomen, hoe meer men te besteden heeft en hoe duurder de woningvoorraad. Het onderzoek *Metropoolregio Amsterdam 2008: Arm en rijk in beeld* focust juist op de extremen: in welke delen van de Metropoolregio Amsterdam wonen de armste en de rijkste inwoners? Ook is onderzocht hoe de inkomensverdeling in de Metropoolregio zich verhoudt tot de situatie in heel Nederland en welke veranderingen zich hebben voorgedaan in de periode 2000-2005. Onder de panels van de verschillende gemeenten is onderzoek gedaan naar de beleving van armoede en rijkdom.

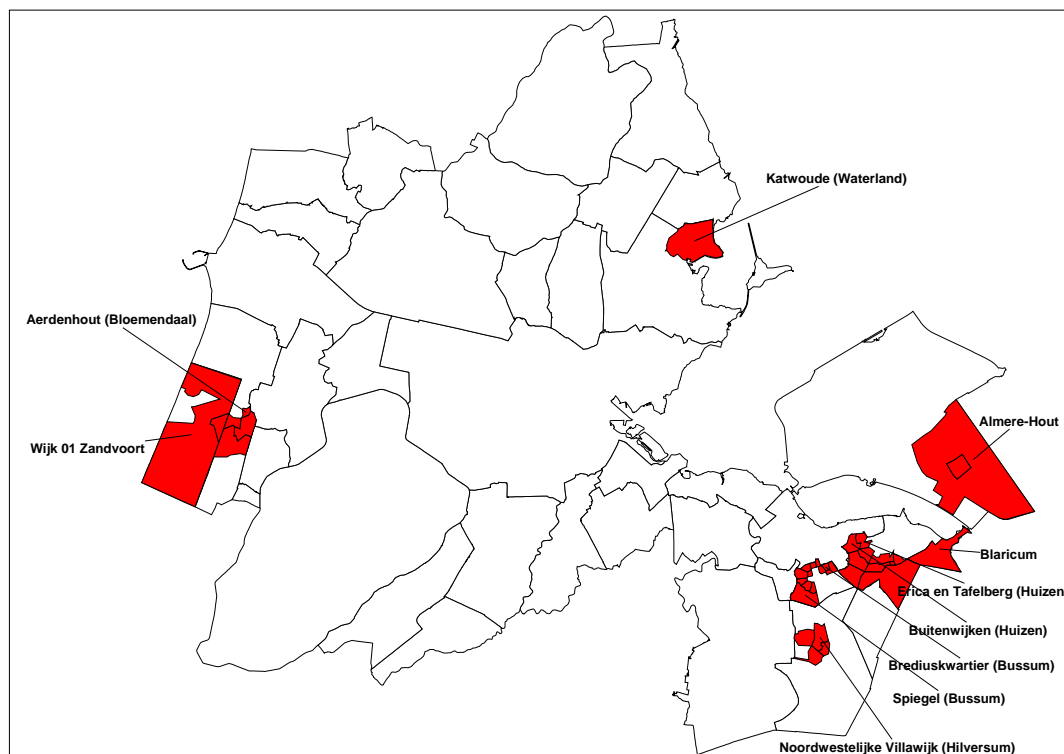
Ontstaan van rijkdom en armoede

Het ontstaan van rijke en arme gebieden in de Metropoolregio is meestal al decennia of eeuwen geleden begonnen. Sommige wijken zijn van oudsher bewoont door de rijken, andere juist door minder bedeelden. Ook het huidige woningbestand zorgt voor spreiding van rijkdom en armoede.

De gouden randjes.....

In Het Gooi wonen de meeste hele rijke inwoners van de Metropoolregio. Op basis van de 1% verdeling van de inkomens in de Metropoolregio wonen in Het Gooi de meeste hele rijken inwoners.

Top tien van wijken met grootste aandeel huishoudens met hele hoge inkomens in de Metropoolregio, 2005 (1% verdeling)



Bron: RIO, bewerking O+S

.... en de pockets of poverty

Pockets of poverty zijn gebieden met een groot aandeel inwoners met hele lage inkomens. In 2005 waren in Zandvoort (wijk 01) en Haarlemmermeer (Rijk en omgeving) de meeste huishoudens met een heel laag inkomen te vinden. Een deel van de lage inkomens wordt ingevuld door zelfstandigen met weinig inkomen.

Inkomensongelijkheid

In de Metropoolregio zijn de inkomens minder gelijk verdeeld dan in Nederland. Zowel het aandeel mensen met een hoger inkomen als het aandeel met een lager inkomen is groter dan in heel Nederland het geval is. Bovendien is de inkomensongelijkheid toegenomen tussen 2000 en 2005, zowel in Nederland als in de Metropoolregio. De toename was iets sterker in de Metropoolregio dan gemiddeld in Nederland. Vermoedelijk zorgt de clustering van kennisintensieve werkgelegenheid, gecombineerd met stedelijke armoede voor de grotere inkomensongelijkheid in de Metropoolregio. Er wonen hele rijke mensen maar er is ook veel sociale woningbouw.

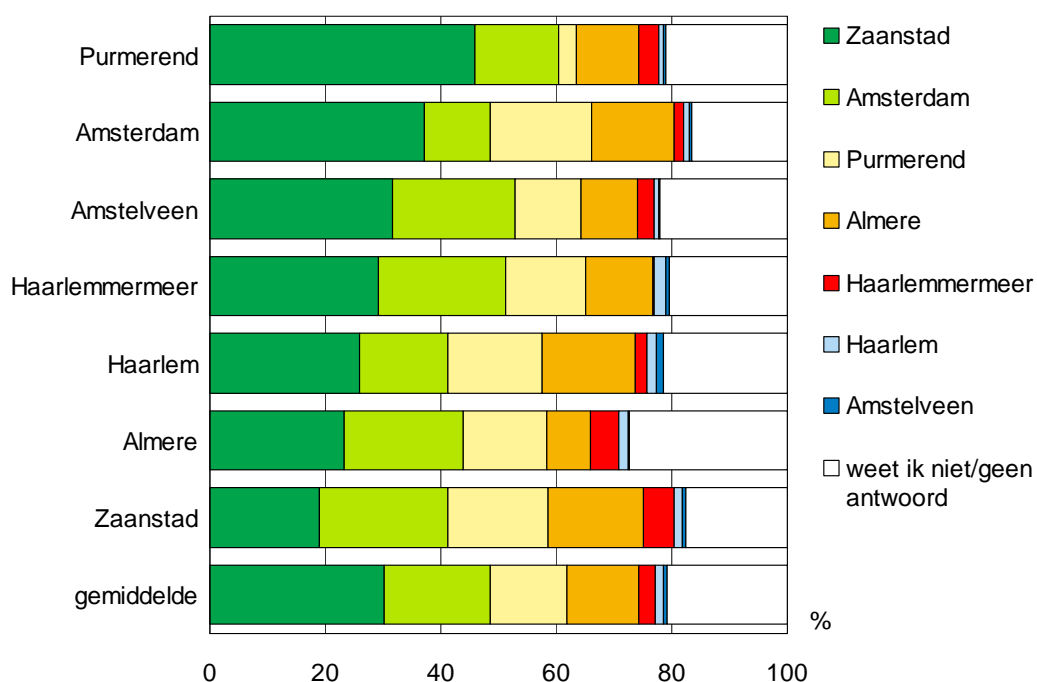
Beleving van rijkdom en armoede in de Metropoolregio

Er is onderzocht hoe bewoners van de regio rijkdom en armoede beleven. Hiervoor is een internetenquête gehouden onder ruim 6.000 bewoners van Almere, Amstelveen, Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer, Purmerend en Zaanstad. Uit het onderzoek blijkt dat gezondheid, geluk en geld maken dat mensen zichzelf rijk voelen. De meeste respondenten zijn gelukkig met hun leven, ze geven er gemiddeld een 7,6 voor. Maar maakt geld dan gelukkig? Mensen met een hoger inkomen zijn vaker van mening dat geld inderdaad gelukkig maakt. Wat maakt mensen nog gelukkiger? Meer geld zou veel mensen met een laag tot midden inkomen, een laag tot middelbaar opleidingsniveau en

mensen zonder baan gelukkiger maken. Hoog opgeleiden, gezinnen met kinderen en mensen met hogere inkomens willen daarentegen vooral meer vrije tijd.

De rijkste gemeenten van de zeven deelnemende gemeente is volgens velen Amstelveen. Over de armste gemeente is verdeeldheid. Een derde van de respondenten denkt dat Zaanstad de armste gemeente is, 18% denkt dat Amsterdam dit is en 13% denkt aan Purmerend. Opvallend is dat bewoners van Zaanstad vooral Amsterdam als armste gemeente zien terwijl Amsterdammers Zaanstad juist op die plek zetten.

Ervaren armste gemeente in de Metropoolregio, naar gemeente (procenten)



Maar wie heeft er nu gelijk? Afhankelijke van de gekozen inkomensmaat zijn hierop twee antwoorden mogelijk. De koopkracht van huishoudens is in Amsterdam het laagst, gevolgd door Zaanstad en Purmerend. Echter het besteedbaar inkomen van personen ligt in Purmerend het laagst, op de voet gevolgd door Zaanstad.

Gemiddeld besteedbaar inkomen particuliere huishoudens, 2005 (x1.000)

	besteedbaar inkomen personen met 52 weken inkomen	koopkrachtinkomen huishoudens
Amstelveen	22,7	25,1
Haarlemmermeer	20,1	23,2
Amsterdam	19,0	20,2
Haarlem	18,8	21,1
Almere	18,3	20,3
Zaanstad	17,8	20,4
Purmerend	17,7	20,7
Nederland	18,2	20,8

Bron: CBS

Rapportage

De rapportage valt uiteen in vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de inkomensverdeling en inkomensontwikkelingen. Ook wordt de relatie gelegd tussen armoede en rijkdom en leefstijl en geluk. In hoofdstuk 2 staat een korte ontstaansgeschiedenis van elke deelnemende gemeente. Elke paragraaf sluit af met een kaart met de recente woningwaardes (Amsterdam staat in paragraaf 2.4). Hoofdstuk drie beschrijft op basis van CBS-cijfers de pockets of poverty en de gouden randjes van de regio. Tevens is aandacht voor inkomensongelijkheid. Hoofdstuk vier en vijf zijn gebaseerd op de verschillende panelonderzoeken. In hoofdstuk vier worden de resultaten van de gemeenten Almere, Amstelveen, Amsterdam, Haarlem, Haarlemmermeer, Purmerend en Zaanstad met elkaar vergeleken en in hoofdstuk vijf volgt een beschrijving van de resultaten per gemeente (Amsterdam staat in paragraaf 5.3).